

TAJNÝ ROZKAZ

MINISTRA NÁRODNÍ BEZPEČNOSTI

Ročník 1951

V Praze dne 20. prosince 1951

Číslo 42

OBSAH: 56. Použití tělesného násilí při výslechu — poučný rozkaz.

240/43

56 min. 10. 12. 1951
čl. 43

Použití tělesného násilí při výslechu — poučný rozkaz

V poslední době došlo k ojedinělým případům, kdy neukáznění a nezodpovědní příslušníci SNB použili při vyšetřování fyzického násilí.

V jednom případě dostal se štrážm. SNB v kraji Žilina do slovní potyčky s řidičem autobusu ČSAD, když jej napomínal, že svévolně mění trať. Štrážm. byl v občanském oděvu. Po kontraversi odešel na stanici SNB, převlékl se do stejnokroje a spolu s dalšími dvěma příslušníky SNB zastavil autobus a řidiče zatkl. Předvedl jej na stanici a vyslýchal jej, při čemž jej bil gumovou hadicí a železným prutem, takže mu způsobil těžké zranění. Zraněného řidiče nechal bezdůvodně 16 dnů ve vazbě na stanici, aby zranění neprozradilo jeho metody výslechu. Při tom neposkytl zraněnému lékařskou pomoc, ač tento o ni žádal. Zástupce okresního velitele (okresní velitel byl na dovolené), nejen že nezakročil, nýbrž dokonce případ se snažil ututlat a nehlásil jej, takže krajský velitel se dověděl o případu od manželky zraněného. Štrážm. odůvodňuje své počínání tím, že řidič se nechtěl k urážce veřejného činitele přiznat a že jde o bývalého majitele autodopravy, který je nepřátelského smýšlení vůči lidově-demokratickému zřízení.

Druhý případ je závažnější. Příslušník stanice SNB v kraji Nitra spolu s okresním velitelem lidových milic vyšetřoval 14 letého chlapce pro podezření krádeže 7.000.— Kčs. Při vyšetřování jej tloukli holí a týrali tak, že chlapec zemřel, ač před tím byl zcela zdrav. Vyšetřování prováděli v místnostech MNV a zaměstnanci MNV spolu s lidovými obyvateli slyšeli náрек chlapce.

Co prokázali příslušníci Sboru v obou případech?

Předně prokázali svou naprostou politickou neuvědomělost. Při nejmenší míře politických znalostí museli by si uvědomit, že lidově-demokratické zřízení je vybudováno na zásadě skutečného socialistického humanismu, na respektování lidské osobnosti a důstojnosti, že za nejcennější statek považuje člověka. Přezitky kapitalismu v lidech překonává lidově-demokratické zřízení nikoliv tvrdostí a ná-

silím, nýbrž přesvědčením a výchovou. To zvláště se týká druhého případu, kdy šlo o mladistvého.

Dále prokázali svou naprostou odbornou neschopnost a služební nezpůsobilost. Tělesného násilí při vyšetřování používá jen ten, kdo svými schopnostmi a znalostmi a svou politickou uvědomělostí není schopen překonat odpor vyslýchaného, rozvrátit jeho logiku a technikou výslechu přemoci jeho psychický odpor k mluvení pravdy. Každý bezpečnostní orgán ví, že ve většině případů tělesné násilí při výslechu nevede k cíli, zatvrdí obviněného vůči vyšetřujícímu, takže obviněný namísto, aby si uvědomil podstatu svého obvinění pod tíhou snesených důkazů a rozboru celého svého skutku dobrovolně a bez fyzického donucení vykládá pravdivě případ, zaujme nepřátelský obhajunný postoj vůči vyšetřujícím orgánům a tvrdí se ve světě nepřátelským postoji nejen vůči nim, nýbrž vůči společnosti. Velmi často se trýzněný prizná k činu, který nespáchal, případně vykládá, aby se vyhnul trýznění, případ tak, jak si jej mylně vybaví a přejí vidět bezpečnostní orgány a nikoliv jak se stal, takže případ zůstává nevyjasněn a velmi často pravý pachatel ujde potrestání.

Dále prokázali, že nedbají ustanovení trestního zákona a trestního řádu.

Tyto zákony vydala lidově-demokratická republika v roce 1950 a na jejich tvorbě se zúčastnili pracující, takže vyjadřují vůli veškerého pracujícího lidu. Zákony byly předmětem rozsáhlého školení ve Sboru národní bezpečnosti a velitelům všech stupňů bylo uloženo, aby neustále sledovali jejich znalost u podřízených příslušníků a ji prohlubovali. Všem příslušníkům Sboru bylo při školení zdůrazňováno, že lidově-demokratické trestní zákony jsou vybudovány na myšlence výchovy člověka a že účelem trestního řízení není trest nebo dokonce osobní likvidace provinilce, nýbrž jeho převýchova v platného a uvědomělého člena nové společnosti. Výrazem těchto zásad jsou ustanovení, že obviněný nesmí být k výpovědi nebo doznání nucen, že vyšetřování se má dít pokud možno bez omezení svobody a že k zatčení a uvalení vazby smí dojít ne dle libovůle vyšetřujících orgánů, nýbrž jen v odůvodněných a zákonem stanovených případech. Zvláštní pozornost věnují pak trestní zákony mladistvím. Vyšetřování mladistvích musí být vedeno s obzvláštní péčí a obezřetností s ohledem na jejich věk tak, aby ne-

byla urážena jejich lidská důstojnost, aby se mladistvý nezavrtl ve svém negativním postoji vůči společnosti a nebyl narušován jeho další vývoj.

Zmínění příslušníci Sboru prokázali též, že na prostu nechápou, jak Sbor národní bezpečnosti plní své úkoly v lidově-demokratickém zřízení. Své závažné úkoly může Sbor národní bezpečnosti plnit jen tehdy, bude-li úzce spolupracovat s pracujícím lidem, a bude-li moci se na jeho spolupráci vždy spolehnout. Podmínkou spolupráce je naprostá důvěra všech pracujících ve Sbor národní bezpečnosti, jejich přesvědčení, že příslušníci Sboru postupují sice neúprosně, ale spravedlivě a dodržujíce socialistickou zákonitost.

Žádný velitel a žádné velitelství Sboru nebude moci plnit své úkoly, nebude-li mít možnost se opřít o pracující, o jejich součinnost, pomoc, informace a zprávy. Současně musí jednat a vystupovat tak, aby každý pracující člověk se obracel vždy s důvěrou na příslušníka Sboru a viděl v něm svého ochránce a pomocníka. Občané z obvodu velitelství, kde se uvedené případy staly, rozhořčeně na případy ukazují a stěžují si nejen ministerstvu národní bezpečnosti, nýbrž i jiným politickým a vládním činitelům. Zatím co tisíce jiných příslušníků Sboru nasazují v boji proti třídnímu nepříteli své životy a věnují veškeré své pracovní úsilí, aby zajistili plnění úkolů SNB a svými činy získali důvěru pracujícího lidu, zde několik zločinných jedinců tuto důvěru podřívá. Toto je nejhorší stránka jejich provinění.

Není horšího provinění než čin, kterým se podlamuje důvěra pracujících ve Sbor národní bezpečnosti.

Vinníci v obou případech byli potrestáni. V prvním případě bylo na štrážm. podáno trestní oznámení vojenskému prokurátoru, zástupce okresního velitele byl kázeňsky potrestán a snížena mu hodnost o jeden stupeň, a dva příslušníci SNB, kteří byli vý-

lechu přítomni, a nezabránili počínání uvedeného štrážm. byli kázeňsky potrestáni.

V druhém případě byl příslušník SNB a okresní velitel LM zatčeni a předáni do vazby vojenského prokurátora.

Potrestáním nejsou a nemohou být však případy považovány za vyřízené. Jsou škvrnou na štítě SNB a každý příslušník Sboru musí s rozhořčením a pocitem osobní urážky si uvědomit závažnost a hlavně podstatu provinění zmíněných příslušníků Sboru. Je povinností všech velitelů, aby na těchto případech vysvětlovali podřízeným příslušníkům, že podstata provinění v obou případech spočívá především v tom, že nezákonným postupem se podřívá důvěra pracujícího lidu ve Sbor národní bezpečnosti, znemožňuje se spolupráce, která je podmínkou úspěchu při plnění úkolů.

Nařizuji velitelům všech stupňů:

1. aby do 15. ledna 1952 provedli školení všech příslušníků o tomto rozkaze s poukazem na zákaz používání tělesného násilí při vyšetřování, uveřejněný v TRMNB č. 32/1951, čl. 43,
2. aby důsledně kontrolovali postup podřízených příslušníků při trestním vyhledávání a zjišťovali, zda příslušníci SNB nemají ve stolech a pod. obušky a gumové hadice nebo podobné předměty, které by je mohly svádět k protiprávnímu použití,
3. aby všechny zjištěné závady důsledně stíhali; velitelé, kteří svou nedůsledností a špatnou kontrolou umožní použití závadných vyšetřovacích metod, budou vzati k odpovědnosti a potrestáni
4. aby vzali k odpovědnosti i ty příslušníky SNB, kteří použití závadných vyšetřovacích metod jinými příslušníky nezabráni nebo, kteří došli se o nich je neoznámí.

C. S-943/40-taj.-51 ze 16. 12. 1951.

Ministr národní bezpečnosti
LADISLAV KOPŘIVA v. r.

Obdrží všechna velitelství Sboru!